

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра цивільно-правових дисциплін
Кафедра трудового, земельного та господарського права**

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА

31 березня 2023 р.

**ОДЕСА
2023**

УДК 347.1 (477)(4/9)

ББК 67.404+67.99

В 80

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 11 від 17.04.2023 року)*

Упорядник:

Церковна О.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ.

Редактори:

Маковій Віктор Петрович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ;

Зайцев Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ.

Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали міжнародної науково - практичної конференції м. Одеса, 31 березня 2023 р. / редкол. В.П. Маковій та ін. Одеса, ОДУВС, 2023. 309 с.

Збірник містить матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права» (Одеса, 31 березня 2023 р.). У роботі конференції взяли участь науковці, науково-педагогічні працівники, ад'юнкти, аспіранти та магістранти з 15 українських навчальних та наукових закладів юридичного профілю, а також Академії поліції Азербайджанської Республіки), Бакінського державного університету (Республіка Азербайджан), Карагандинський університет ім. Академіка Є.А. Букетова (Казахстан), Вармінсько-Мазурський університет (Польща), Університет Верони (Італія), адвокатського бюро Arıhan&Arıhan (Туреччина).

Збірник може бути використаний перемінним складом юридичних закладів освіти, науковцями, практичними працівниками, які цікавляться проблемами впливу інтеграційних тенденцій на розвиток національного права.

Матеріали опубліковані в авторській редакції

Андрієнко І.С.
*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ЯК СКЛADOVA СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Однією з актуальних проблем сьогодення є соціальне забезпечення осіб, які внаслідок збройної агресії Російської Федерації вимушено масово перемістилися для проживання на інші території в межах держави. Поява такої категорії населення є новою для держави, суспільства та науки права соціального забезпечення. З'явився суб'єкт права соціального забезпечення – внутрішньо переміщена особа, який потребує підвищеного соціального захисту з боку держави.

Правовий статус внутрішньо переміщених осіб визначено Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 № 1706-VII (далі Закон), який встановив гарантії дотримання прав, свобод та законних інтересів таких осіб. Згідно ст. 1 Закону України, внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру [1].

Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб включає систему організаційних, правових, економічних, фінансових заходів, спрямованих на убезпечення зазначеної особи від негативних наслідків настання соціального ризику (військові дії, окупація чи анексія територій, надзвичайні ситуації природного чи техногенного характеру) [2, с.4]. На сьогодні правове регулювання соціального захисту громадян в умовах військових дій здійснюється численним законодавством, а саме: Законом України «Про гуманітарну допомогу» від 22.10.1999 р. № 1192-XIV, Законом України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» від 11.12.2003 р. № 1382-IV, Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 р. № 1706-VII, Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 р. № 1207-VII, Законом України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» від 02.09.2014 р. № 1669-VII та інші.

Численним законодавством передбачено наступні види соціального захисту внутрішньо переміщених осіб: адресна грошова допомога для покриття

витрат на проживання, зокрема на оплату житлово-комунальних послуг; житлова субсидія; державна допомога сім'ям з дітьми; пенсійне забезпечення; державне соціальне страхування у випадку безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що спричинило втрату працездатності; соціальні послуги і соціальна допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності; допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні інші види соціальних виплат; соціальні стипендії студентам-переселенцям; тимчасове проживання у спеціальних закладах (осіб похилого віку, дітей, родин осіб з інвалідністю); медична допомога; надання медичних препаратів та лікарських засобів; пільги у сфері освіти (зарахування дітей до дошкільних закладів, здобуття середньої освіти); гуманітарна допомога.

Таким чином, державна соціальна допомога є важливою складовою загальної системи соціального захисту, що покликана підтримати громадян у важких життєвих ситуаціях. Така допомога охоплює сукупність державних заходів щодо надання за рахунок державного та місцевих бюджетів грошових виплат, натуральної допомоги, послуг найменш соціально захищеним громадянам у випадку настання соціального ризику. Незважаючи на те, що різні програми соціальної допомоги використовують різні критерії призначення на її отримання (розмір доходу домогосподарства, розмір сукупного доходу сім'ї, взагалі без урахування будь якого доходу), всі вони направлені на підтримку мінімально необхідного рівня споживання. Підставою для набуття права на визначені види державної соціальної допомоги є соціальні ризики, оскільки саме їх настання призводить до тих негативних наслідків, зокрема втрат фізичного та/або матеріального характеру, які не можуть бути подолані людиною самотійно і потребують додаткової допомоги з боку держави.

Нормами діючого законодавства передбачено досить широке коло таких допомог, водночас, у системі соціального захисту є допомоги, суб'єктами права на які є виключно внутрішньо переміщені особи. Серед таких допомог виділяють щомісячну адресну грошову допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, одноразову грошову виплату та грошову компенсацію постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації.

Так право внутрішньо переміщеної особи на щомісячну адресну допомогу для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг закріплене постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» № 332 від 20.03.2022 р. [3]. Згідно Порядку надання щомісячної адресної допомоги, грошова допомога надається особам, які перемістилися з тимчасово окупованої території Російською Федерацією території України, а

також території адміністративно-територіальних одиниць, де проводяться бойові дії та що визначені в переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких платникам єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які перебувають на обліку на відповідній території, може надаватися допомога в рамках Програми “єПідтримка”. Законодавством передбачено, що починаючи з травня 2022 р. допомога надається внутрішньо переміщеним особам, які перемістилися з тимчасово окупованої Російською Федерацією території України, територій, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, а також внутрішньо переміщеним особам, у яких житло зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження і які подали до 20 травня 2022 р. заявку на відшкодування відповідних втрат, зокрема засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, або за умови подання документального підтвердження від органів місцевого самоврядування факту пошкодження/знищення нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації.

Ще одним видом грошової допомоги, на яку мають право внутрішньо переміщені особи, є одноразова грошова допомога. Право на отримання такої допомоги гарантується постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 року № 535 «Про затвердження Порядку використання коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам» [4]. Даний вид допомоги можуть отримати постраждалі та внутрішньо переміщені особи, які перебувають у складних життєвих обставинах, що спричинені соціальним становищем, внаслідок яких особа частково або повністю не має здатності (не набула здатності або втратила її) чи можливості самостійно піклуватися про особисте (сімейне) життя і брати участь у суспільному житті. При зверненні за призначенням означеної допомоги заявник повинен обов'язково зазначити про свої складні життєві обставини і підтвердити документами, наприклад, медичними довідками, медичними висновками, скеруванням на лікування, рецептами на дороговартісне лікування. Для одержання одноразової грошової допомоги внутрішньо переміщена особа повинна звернутися до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районної, районної в м. Києві держадміністрації (структурного підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчого органу міської, районної у місті ради) за місцем реєстрації проживання або фактичним місцем перебування.

Таким чином, державна соціальна допомога внутрішньо переміщеним особам включає адресні грошові соціальні виплати, допомоги у натуральній формі, у вигляді медичної допомоги, а також послуг та пільг, що надаються з метою матеріальної підтримки внутрішньо переміщених осіб, які зазнали втрат, понесених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету та коштів, що надходять до державного бюджету як благодійна або міжнародна допомога.

Список літератури:

1. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовт. 2014 р. № 1706-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18> (дата звернення 20.02.2023).

2. Басова І.С. Внутрішньо переміщена особа як суб'єкт права соціального забезпечення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та юр. наук: 12.00.05. Одеса, 2019. 21 с.

3. Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам: постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 р. №332. *Урядовий кур'єр*. від 2022. № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.02.2023).

4. Про затвердження Порядку використання коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам: постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 року № 535. *Урядовий кур'єр*. від 2014. № 195. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/535-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.02.2023).

Антоненко О.А.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри
трудового, земельного та господарського права
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Конституція України в статті 43 закріплює положення, відповідно до якого кожний має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. В той же час держава, гарантуючи право на працю, бере на себе обов'язок створювати умови для належного його здійснення [1, с.35]. З цією метою на державу покладено обов'язок забезпечувати рівні для всіх можливості у виборі професії та роду трудової діяльності.

Основний закон надає можливість встановлення скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час і вказується на існування встановленої максимальної тривалості робочого часу [2].

Таким чином, право на працю є одним із найважливіших соціальних прав, закріплених і гарантованих Конституцією.

Праця поліцейського ненормована. В зв'язку з цим гостро постає проблема вдосконалення нормативно-правової бази, покликані регулювати робочий час працівників поліції [3].

Kizdarbekova A.S.	
SEPARATE ISSUES OF CORPORATE GOVERNANCE IN THE SYSTEM OF HIGHER AND POSTGRADUATE EDUCATION IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	52
Mammadov Rashad Yusif oglu	
ACTUAL ISSUES OF LEGAL REGULATION OF THE TRIAL PERIOD IN LABOR LAW	57
Sima A. Suleymanli	
DEFINITION OF THE LAW APPLIED IN THE ILLEGAL INTERNATIONAL CIRCULATION OF CULTURAL HERITAGE OBJECTS	60
Авдєєва Г.К.	
ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ЕКСПЕРТА ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРИВАТНИХ ПРАВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	64
Алексєєнко А.О.	
ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ВІЛЬНЕ ПЕРЕСУВАННЯ, ВІЛЬНИЙ ВИБІР МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	67
Андрієнко І.С.	
ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	70
Антоненко О.А.	
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	73
Беніцька А.А., Ільченко М.А.	
РЕНТНА ПЛАТА ЗА СПЕЦІАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ВОДИ ДЛЯ ПОТРЕБ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ	77
Берназ-Лукавецька О.М.	
ФЛЕШ-КРЕДИТИ ЯК НОВИЙ ВИД КРЕДИТУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ	79
Білик О.С.	
НОРМАТИВНЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В АКТАХ ООН І МОП	81
Богданець А.В.	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРІВ ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА ЗГІДНО КОЛІЗІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	84
Бондаренко Ю.Г.	
ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ: ФРАУДАТОРНІ ПРАВОЧИНИ	87
Бориславський Р.А.	
ДОГОВІР ДАРУВАННЯ ЯК ПІДСТАВА ВИНИКНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	90